

## Svar på skriftligt spørgsmål om situationen för mentalvårdstjänsterna för barn och barnskyddet

### Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 651/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Outi Alanko-Kahiluoto /gröna:

*Vad avser regeringen göra för att stärka mentalvårdstjänsterna på basnivå inom hälsovården, familjerådgivningen och elev- och studerandevården och hur avser regeringen trygga tillräckliga resurser för barnskyddet?*

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Den strukturella reformen av social- och hälsovården syftar till att klienterna ska få vårdtjänster enligt behov och jämlikt överallt i Finland. Mentalvårdstjänsterna för barn och barnskyddet utvecklas genom det riksomfattande programmet LAPE. Utvecklingsprogrammet betonar att lättillgängliga tjänster för barn, unga och familjer samordnas till en fungerande helhet enligt modellen med familjecenterverksamhet, och att sådana tjänster som främjar välbefinnandet stärks inom småbarnspedagogiken, i skolan och vid läroanstalter. Dessutom betonas att tjänster på specialnivå integreras genom ett klientcentrerat perspektiv och man säkerställer att sådana tjänster som förutsätter den mest krävande specialkompetensen kan erbjudas barn, unga och familjer som behöver dem.

Ett av syftena med utvecklingsprogrammet LAPE är att överföra tyngdpunkten i mentalvårdstjänsterna från de mer krävande korrigerande åtgärderna till effektiv vård i ett tidigt skede. Vid familjecentren tar man i bruk välbeprövade metoder för tidigt stöd och vård på basnivå. Psykiatriska tjänster för barn och unga inlemmas i familjecentren som stöd för tjänsterna på basnivå. Detta möjliggör tidigare diagnosticering och effektiv vård redan på basnivån av lätta och medelsvåra psykiatriska störningar bland barn och unga. Vårdinsatser som inleds snart efter att problemen och symtomen uppkommit hjälper snabbare och sparar såväl mänskligt lidande som ekonomiska resurser.

Reformen av mentalvårds- och missbrukartjänsterna, vilken för närvarande är under beredning, syftar till att garantera tillgången på tjänster vid psykiatriska störningar enligt jämlika kriterier i förhållande till övriga klient- och patientgrupper. Vid THL inleds som bäst ett tvåårigt projekt för utvecklingen av skolhälsovården och den övriga mentalvården på basnivå bland skolelever. Målet med projektet är att producera anvisningar för hurdana och hur mentalvårdstjänster ska erbjudas inom skolhälsovården och den övriga basservicen för grundskoleelever samt för ungdomar som befinner sig utanför såväl studier som arbetsliv. Med projektet främjas effektiva metoder och välfungerande regionala samarbetsmodeller. För det pågående projektet utnyttjas de

## Svar på skriftligt spørgsmål SSS 651/2017 rd

resultat och det kunnande som uppnåddes åren 2014–2016 genom ett projekt kring mentalvård inom studerandehälsovården.

Belastningen i socialarbetet inom barnskyddet har identifierats. Under 2018 utarbetar översocialrådet Aulikki Kananoja, som ett led i utvecklingsprogrammet LAPE, ett förslag till säkerställande av barnskyddets kvalitet när ansvaret för ordnandet av det individ- och familjeinriktade barnskyddet övergår från kommunerna till landskapen år 2020. Kananoja ska bedöma barnskyddets tillräcklighet och söka lösningar för belastningen inom barnskyddsarbetet och omsättningen av anställda. Snabba förslag i det inledande skedet kan väntas redan i slutet av februari.

Inom ramen för spetsprojektet LAPE har man även utrett betydelsen av kontaktytor för den kommande vårdreformen. I en nyligen utförd utredning (Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 8/2018) konstateras att nya kontaktytor uppkommer vid reformen och att dessa inte i sig förbättrar eller försvagar mervärdet i den offentliga service som produceras för medborgarna, men att dessa kontaktytor bör granskas. För att barn och familjer ska kunna få de tjänster de behöver vid barn- och familjecentren, måste kommunerna och landskapen samarbeta över sina gränser och kontaktytor. Det är viktigt att man i kommunerna utför ett brett förebyggande mentalvårdsarbete för att stödja familjer i vardagen. Daghem och skolor är viktiga stödjepelare för vardagen i en familj.

Helsingfors 21.2.2018

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko